

RIKSDAGENS SVAR 282/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för företagare och 16 och 33 § sjukförsäkringslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för företagare och 16 och 33 § sjukförsäkringslagen (RP 261/2002 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 57/2002 rd).

Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp hur lagändringen påverkar företagarnas betalningar av pensionsförsäkringspremie och vidtar nödvändiga åtgärder, om reformen sänker nivån på företagarnas pensionsskydd eller om statens andel av pensionsutgifter enligt lagen om pension för företagare eller av folkpensionsavgifterna ökar orimligt mycket på grund av reformen.

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 1 § 3 mom. 2 punkten, 7 och 7 a §, 9 § 1 mom. samt 13 och 14 §,
dessa lagrum sådana de lyder i lag /200 , som följer:

1 §

— — — — —
Denna lag gäller likväl icke:
— — — — —

2) företagare, vars i 7 § 2 och 3 mom. avsedda årliga arbetsinkomst av i denna lag avsett förvärvsarbete bör uppskattas till i medeltal mindre än det belopp som anges i 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) multiplicerat med tjugofyra;
— — — — —

7 §

Företagarens pension bestäms i enlighet med denna paragraf och 7 a § på basis av de fastställda arbetsinkomsterna och den totala arbetsinkomst som uträknats enligt de betalda försäkringspremierna.

För företagaren fastställs som arbetsinkomst den lön som skäligen borde betalas, om en person med motsvarande yrkesskicklighet skulle avlönas att utföra hans i denna lag avsedda arbete, eller den ersättning som annars kan anses i

genomsnitt motsvara nämnda arbete. Den årliga arbetsinkomsten fastställs dock inte till högre än 8 409,40 euro.

När försäkringen börjar fastställer pensionsanstalten företagarens arbetsinkomst. Om de omständigheter som inverkar på arbetsinkomsten senare förändras väsentligt, justeras den på ansökan. Pensionsanstalten kan även justera arbetsinkomsten på eget initiativ. Arbetsinkomsten får dock inte ändras retroaktivt. Utan hinder av denna paragraf fastställs såsom arbetsinkomst för en företagare som får deltidspension hälften av den stabiliserade förvärvsinkomst enligt denna lag som avses i 4 f § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare och som uträknats i enlighet med 7 d § 3 mom. i sistnämnda lag.

Utöver vad som bestäms i 9 § 1 mom. kan företagaren under kalenderåret betala en tillskottspremie som är minst 10 procent av försäkringspremien enligt 9 § 1 mom. och högst lika stor som nämnda försäkringspremie. Tillskottspremien och försäkringspremien enligt 9 § 1 mom. får dock inte tillsammans överstiga det premiebelopp som motsvarar det högsta beloppet av den årliga arbetsinkomsten enligt 2 mom.

Utan hinder av 9 § 1 mom. kan företagaren också betala den försäkringspremie som bestäms enligt 9 § 1 mom. till nedsatt belopp under kalenderåret. Försäkringspremien är då minst 10 procent och högst 20 procent lägre än försäkringspremien enligt 9 § 1 mom. för kalenderåret. Försäkringspremien får dock inte vara lägre än den försäkringspremie som motsvarar den årliga arbetsinkomsten enligt 1 § 3 mom. 2 punkten. De år under vilka försäkringspremier betalas till nedsatt belopp får uppgå till högst tre under varje sådan period av sju på varandra följande kalenderår som granskas.

Företagaren får använda den rätt till tillskottspremie som avses i 4 mom. eller alternativt den rätt till nedsatt försäkringspremie som avses i 5 mom. en gång under samma kalenderår. Företagaren skall skriftligen inom det kalenderår som ändringen gäller underrätta pensionsanstalten om betalning av tillskottspremie eller nedsättning av försäkringspremien.

Företagarens arbetsinkomst under det kalenderår då han betalar tillskottspremie enligt 4 mom. eller nedsatt försäkringspremie enligt 5 mom. uträknas så att de försäkringspremier som företagaren betalat under kalenderåret divideras med en hundradel av den premieprocent-sats som enligt 9 § fastställts av social- och hälsovårdsministeriet.

Den arbetsinkomst som fastställts enligt 2 och 3 mom. eller den arbetsinkomst som uträknats enligt 7 mom. utgör företagarens årliga totala arbetsinkomst. Till skillnad från det som sägs ovan skall dock vid bestämmandet av den stabiliserade förtjänstnivån för deltidspension arbetsinkomsten under det år som föregår pensionsfallet beaktas till ett belopp som motsvarar den fastställda arbetsinkomsten utan den tillskottspremie som eventuellt betalats under nämnda år.

Vad som bestäms i 4 och 5 mom. gäller inte företagare som får pension enligt de lagar eller de pensionsstadgor som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller företagare som har rätt till premienedsättning enligt 9 § 2 mom. eller som har obetalda förfallna försäkringspremier enligt 9 § 1 och 2 mom. Vad som bestäms i 4 och 5 mom. gäller inte heller företagaren efter det kalenderår då han fyller 62 år.

7 a §

Den pensionsgrundande totala arbetsinkomsten fram till utgången av den månad då 53 års ålder uppnås erhålls genom att det sammanlagda beloppet av de för nämnda tidpunkt enligt 7 § bestämda och enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade årliga totala arbetsinkomsterna för företagaren divideras med motsvarande tid.

Den pensionsgrundande totala arbetsinkomsten för tiden mellan utgången av de månader då 53 års ålder och 68 års ålder uppnås uträknas särskilt för varje kalenderår. Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för varje kalenderår utgörs av det genomsnittliga beloppet av de för året i fråga enligt 7 § bestämda och enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade totala arbetsinkomsterna för företagaren under året.

Den pensionsgrundande totala arbetsinkomsten för tiden mellan ingången av den månad som följer efter invaliditetens början och utgången av den månad då 63 års ålder uppnås (*återstående tid*) bestäms enligt 7 c och 7 d samt 7 f § lagen om pension för arbetstagare, dock så att tillskottspremien inte beaktas i arbetsinkomsten för det år som föregår pensionsfallet för invalidpensionen. Om 7 d § 1 eller 2 mom. lagen om pension för arbetstagare skall tillämpas, stryks för motsvarande tid tilläggspremiens inverkan på arbetsinkomsten bara under året för pensionsfallet. Förvärvsinkomst för återstående tid enligt denna lag utgör samma relativa andel av summan av de förvärvsinkomster för återstående tid som bestäms i 7 c § 2, 3 och 6 mom. samt 7 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare som de förvärvsinkomster som omfattas av denna lag utgör av summan av de inkomster enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare under den granskningsperiod som avses i 7 c § 2 mom. i sistnämnda lag.

Om pensionsanstaltens rätt till försäkringspremie har förverkats enligt 12 § 6 mom., sänks den enligt 1 och 2 mom. uträknade pensionsgrundande totala arbetsinkomsten för det kalenderår för vilket försäkringspremien har preskriberats med beaktande av de utestående försäkringspremierna enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

När den pensionsgrundande totala arbetsinkomsten uträknas enligt 1 och 2 mom. jämföras med arbetsinkomster enligt denna lag den andel enligt 6 a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare av de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de förmåner som uppräknas i 1 mom. i nämnda paragraf och arbetsinkomst för den fortsatta tillväxten enligt 3 mom. i nämnda paragraf. Vad som bestäms ovan i detta moment tillämpas dock inte, om de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för förmånerna enligt 6 a § lagen om pension för arbetstagare eller den fortsatta tillväxten beaktas när pension räknas ut enligt nämnda lag, lagen om pension

för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden eller lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare.

9 §

En företagare är skyldig att betala en försäkringspremie som beräknas på grundval av den enligt 7 § 2 och 3 mom. fastställda arbetsinkomsten med tillämpning av den premieprocentsats som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. Ministeriet fastställer årligen en premieprocentsats som kan uppskattas motsvara den genomsnittliga, i procent av lönerna uttryckta försäkringspremien för försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare då den i 12 b § lagen om pension för arbetstagare avsedda andelen för den förhöjda försäkringspremien för arbetstagare som fyllt 53 år inte beaktas. Från ingången av det kalenderår som följer efter uppnådda 53 års ålder fastställs som premieprocentsats dock ovan avsedda procenttal ökat med så många procentenheter som den i 12 b § lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för arbetstagare som fyllt 53 år överstiger pensionsavgiften för yngre arbetstagare.

13 §

De fastställda arbetsinkomsterna och det i 7 § 2 mom. angivna beloppet justeras enligt de i den allmänna löne- och prisnivå inträffade förändringarna så som föreskrivs i 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

14 §

Ändring i och undanröjande av Pensionsskyddscentralens beslut som avses i 1 § 5 mom. samt i pensionsanstaltens beslut som avses i 7 § 3 och 7 mom. får sökas enligt vad som bestäms i lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Beloppet i 7 § 1 mom. motsvarar det löneindex som fastställts för 1970.

Lag

om ändring av 16 och 33 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 16 § 2 mom. och i 33 § 3 mom. det inledande stycket,

dessas lagrum sådana de lyder, 16 § 2 mom. i lag /200 och det inledande stycket i 33 § 3 mom. i lag 511/2001, som följer:

16 §

Med arbetsinkomst avses löneinkomst av anställnings- eller tjänsteförhållande och därmed jämförbar personlig inkomst, sådan fastställd arbetsinkomst för respektive år som avses i 7 § 2 mom. lagen om pension för företagare (468/1969), sådan arbetsinkomst för respektive år som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) samt lön som avses i 7 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare, 6 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) och 7 § 1 mom. lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som skall räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna. Som arbetsinkomst betraktas dock inte royaltier, betalningar till en personalfond, kontanta vinstpremier, vinstutdelning eller sådan förmån som uppstår genom an-

vändning av anställningsoption enligt 66 § inkomstskattelagen (1535/1992) eller sådan på anställningsförhållande baserad prestation som bestäms utifrån en förändring i värdet på en aktie i ett bolag.

33 §

Om en försäkrad är försäkrad med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för företagare, används som grund för sjukförsäkringspremien sådan arbetsinkomst för respektive år som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare och sådan fastställd arbetsinkomst för respektive år som avses i 7 § 2 mom. lagen om pension för företagare till den del denna arbetsinkomst ersätter

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Helsingfors den 10 februari 2003